

Posudek rigorozní práce

Mgr. Marie Novotná

Pseudolongitudinální výzkum individuálních zvláštností sociability žáků základní školy

FFUK, 2013, 132 stran + 20 stran příloh

Jakmile dítě začne vstupovat do širší společnosti vrstevníků i dospělých, začne se projevovat, jaké jsou jeho sociální schopnosti i dovednosti. Nezanedbatelnou část poradenské klientely tvoří žáci, kteří se obtížně zařazují do třídní skupiny, stojí na jejím okraji, jsou častěji předmětem ubližování. Samozřejmě existují i žáci z druhého pólu spektra, kteří jsou sociálně zdatní, oblíbení, vlivní. Pro učitele je důležité rozumět případným vývojovým tendencím ve vývoji sociability dětí v podmínkách českého vzdělávacího systému, rozdílům mezi chlapci a dívkami, souvislostem s dalšími charakteristikami, aby tak mohl citlivěji reagovat na potřeby jednotlivých žáků, aby lépe rozuměl odchýlkám. Zvolené téma je psychologicky nosné.

V literárněpřehledové části se mgr. Novotná zabývá všemi relevantními psychologickými pojmy vztahujícími se k názvu práce. Rozebírá sociabilitu, sociální vztahy, charakterizuje adolescenci, zabývá se socializací u adolescentů. Vzhledem k tomu, že se práce týká sociability ve škole, jednu kapitolu věnuje autorka i této problematice. Použitá odborná literatura je bohatá, autorka ji používá korektně, za zmínku stojí, že se vedle hojných titulů v angličtině vyskytuje literatura německá, polská i jeden titul v ruštině.

V empirické práci se autorce podařilo opakovaně v odstupu dvou let administrovat stejné metody (SORAD, B-JEPI) u jednoho vzorku žáků základní školy – nejprve v šestém ročníku a podruhé v osmé třídě. Vedle těchto diagnostických nástrojů pracuje i s proměnnou prospěch. Celkový počet 138 respondentů je dostačující. Stanovené hypotézy vycházejí z odborné literatury a odrážejí možnosti obou diagnostických postupů. Statistické zpracování je adekvátní. Prezentace výsledků je rozsáhlá, přitom přehledná a srozumitelná.

Obsáhlá diskuse přiměřeně reflektuje nomotetickou rovinu poznatků. Jestliže však autorka uvádí (str. 124), že by výsledky práce měly „být inspirací při hledání a plnějším využití individuálních možností jednotlivých žáků a nacházení překážek vývoje v sociální oblasti“, mohla by v diskusi rozvést tento aspekt podrobněji?

Závěr: Předložená práce splňuje požadavky na rigorozní práce na katedře psychologie FFUK v Praze a doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby.

PhDr. Václav Mertin

29.3.2013